

UČNI NAČRT

Tematski sklop	Generacije in kulture – medsebojno razumevanje
Tema / vsebina	Generacije in kulture 4

UČNI NAČRT

Cilji	Spoznajajo pomen in problematiko lastne generacije in njene kulture; na simbolno obredni ravni prepoznajajo značilnosti in etiko generacij.
Pojmi	Kultura mladih, subkultura, odklonskost, porabništvo; obredje, obredi prehoda, simboli.
Možne medpredmetne povezave	Slovenščina, umetnostna zgodovina, glasbena vzgoja, filmska vzgoja, filozofija za otroke, zgodovina, geografija.
Dodatne informacije za učitelje	- Če se učitelj loti teme s pomočjo filma, se mu odpira veliko možnosti. Pri tem se mora zavedati, da so nekateri filmi, ki prikazujejo življenje sodobne mladine, šokantni. - Če pa se loti teme s pomočjo primerjave glasbe različnih generacij, je pomembno, da prične pouk pravočasno snovati. Učencem naj 14 dni ali najkasneje teden pred samim obravnavanjem teme zastavi domačo nalogo, ki je opisana spodaj. - Učitelj naj ne ocenjuje posameznih okusov. V kolikor že pride do ocenjevanja, naj to opravijo učenci sami, pri čemer naj svoje estetske sodbe poskušajo utemeljiti.
Dodatne informacije za učence	1. Pomen poslušanja sošolcev in ocene njihovih argumentov. 2. Povezava doživljanja in razgovora v šoli z vsakdanjimi izkušnjami. 3. Učenci naj poskušajo prinesiti v šolo zanje najbolj značilne glasbene komade.

DIDAKTIČNI MODELI

Ime	Glasba različnih generacij
Neposredni cilji	- Učitelj s pomočjo konkretnih primerov ustvari okoliščine, v katerih učenci odkrivajo značilnosti kulture lastne generacije in probleme, ki so zanjo značilni. - Navajanje učencev na argumentirano razpravo; ugotavljanje, kdaj je argument dober oziroma slab; razmislek o pojmih kot so generacija, mlada generacija, ugotavljanje njenih lastnosti in problemov...
Didaktična naloga	Učenci prinesejo v šolo skladbe, ki odražajo okuse starejše, srednje in njihove lastne generacije. Učitelj izpelje razpravo, v kateri s pomočjo primerov učenci iščejo vzorce (skupne lastnosti), ki so značilni za glasbeni okus posamezne generacije. Na tej osnovi preide k razpravi o značilnostih in problemih mlade generacije. To pomeni, da razpravljanje o glasbi ni glavni namen tega modela, temveč sredstvo za doseg zgorajjih ciljev.
Metodika-variante	<p>A. Učitelj se obravnavae teme loti s pomočjo glasbe. Načrtovanje se prične teden ali dva pred samo obravnavano temo, ko učencem zastavi naslednjo <i>domačo nalogo</i>: Učenci naj doma pri starših in starih starših (babicah in dedkih) poižejo, kakšen je njihov glasbeni okus in prinesejo v šolo po en glasbeni primer za vsako generacijo: starejšo, srednjo in lastno. Učenci lahko prinesejo CD, mp3 itd. Če šolska oprema to dopušča, lahko prinesejo tudi samo naslove skladb, katere nato poiščemo pri pouku – na spletni strani You-tube ipd.</p> <p>Na ta način lahko dobimo kar nekaj glasbenih zvrsti: od rapa, housa, trasha, turbo-folka in drugih zvrsti, ki jih poslušajo generacija mladih; rocka, jazz, šansonov, popevk, klasike, narodno zabavne glasbe, kar poslušajo srednja generacija in zvrsti, ki jih poslušajo starejši. Pomembno je, da učitelj skupaj z učenci poišče nek vzorec, ki je značilen za posamezno generacijo.</p> <p>[Zaradi vrtenja sklad pri uri, se poraja vprašanje, koliko ur bi temu posvetili in ali bi vrteli celotne skladbe ali le</p>

odlomke. Ur je seveda malo in učni načrt skorajda ne dopušča več kakor ene, izjemoma dveh ur. To pomeni, da bi žal vrteli zgolj odlomke skladb, ki pa naj bodo tako dolgi, da omogočajo izpeljavo morebitnih vzorcev. Cilj je namreč, da se dokopljemo do nekega generacijskega vzorca, če ta obstaja. **Andreja Dobnikar**, denimo, predlaga, da bi skladbe najprej razvrstili po zvrsteh, nato pa bi zavrteli le po eno skladbo vsake zvrsti. Ideja se ne zdi slaba, a takšne odločitve prepuščamo učiteljem, ker je veliko odvisno od konkretne situacije. Ideja pa ni slaba tudi zato, ker omogoča skupno pripravo z učitelji glasbene vzgoje – vključuje njihovo poznavanje glasbenih zvrsti. **Darjan Geohelli** ponuja tudi naslednjo možnost: isto skladbo lahko predvajamo v različnih glasbenih zvrsteh in opazujemo reakcije učencev. Primerov takšnih skladb je veliko. Lahko poskusimo kar s slovensko himno – najprej kot poezijo, nato v zborovski izvedbi, nato v orkestralni izvedbi, v rokovski, narodno-zabavni ali techno izvedbi. Ideja je v tem, da so učenci sami ujeti v glasbeni okus časa in prostora, v katerem živijo in da jim poslušanje različnih zvrsti razkrije, da je vsaka generacija na podoben način v svoj čas in prostor.

Temu sledi *razprava* z učenci, v kateri učenci eksplicirajo značilnosti svoje generacije in probleme, s katerimi se soočajo.

B. (Dodatek - 1)

Tanja Horvat predlaga vključitev medkulturne primerjave med otroki (Afrika, ZDA, Kitajska...), pri čemer bi otroci tudi preko spleta vzpostavili kontakt z vrstniki po vsem svetu (kolikor je to seveda mogoče). Po našem mnenju je ideja odlična, zlasti vzpostavljanje kontaktov (ob čemer pa je tudi potrebno biti previden). A s tem bi morda lahko preverili, ali obstaja kakšen globalni vzorec za glasbeni okus posameznih generacij. Zadeve bi se lahko lotili z vprašanjem učencem, kaj mislijo, ali takšen globalni vzorec obstaja. Njihovi začetni odgovori tako dobijo status raziskovalne hipoteze oziroma ugibanja, nadaljnje delo pa bo to hipotezo ovrglo ali potrdilo. To nudi tudi možnost o razpravi o potrjevanju in spodbijanju hipotez ter pomenu le-tega. Izvedba same ideje od učitelja zahteva kar nekaj skrbne priprave – predlagamo namreč, da je učitelj (kot rečeno) previden in nadzoruje vzpostavitev kontaktov. Od učencev pa zahteva že dovolj dobro rabo angleščine. Zlasti slednje omogoča sodelovanje med učitelji *državlanske vzgoje in etike* ter *angleščine*, s tem pa tudi snovanje pouka, ki presega običajno šolsko delo. K predlogu Tanje Horvat dodajamo, da je idejo mogoče izpeljati kot projekt šole, v kolikor se šola javi na kakšen mednarodni razpis (Comenius, Sokrates ipd.).

Glede na rečeno, je očitno, da se bo izpeljave te ideje lotil manjši del učiteljev, a tiste, ki se bodo, že vnaprej prosimo, da nas obvestijo o poteku izvedbe, ker bi lahko zadevo predstavili kot primer dobre prakse.

C. (Dodatek – 2)

Maja Grošičar predlaga (podobno tudi **Polona Ferbežar**, **Jasna Drnovšek** in **Karmen Gluhododov**) povezavo obravnave te teme z vprašanji subkulture, kar je upravičeno v toliko in tam, v kolikor in kjer se posamezne subkulture povezujejo z generacijami – kajti, kot opozarja sama, danes mnogi učenci poslušajo glasbo staršev. A če je omenjena povezava vendarle smiselna, potem predlaga, da bi vprašanje glasbenih zvrsti razširili še na druge značilnosti generacij s pomočjo preglednice (tabele), ki bi zajemala tudi uporabo besed, načine oblačenja itd.

Ideja s tabelo je po našem mnenju odlična. Pogovor, ki ga izpeljemo z učenci, je namreč mogoče usmerjati tako, da vsakič pripelje do nekega konkretnega rezultata, ki ga je mogoče vpisati v tabelo, večje število vpisov pa nato omogoča sklepanje na nek generacijski vzorec.

To nadalje omogoča (če seveda okoliščine – zlasti dosežen nivo abstracije v razpravi – to dopuščajo) še pogovor z učenci o nekaterih metodoloških vprašanjih – zlasti o kakovosti induktivnega sklepanja. Nekaj takšnih vprašanj, ki jih lahko na tej točki učitelj zastavi učencem:

1. Prišli smo do značilnosti dveh (ali treh) generacij. Ali bi znal kdo opisati pot, po kateri smo do teh značilnosti prišli?
2. Toda pozor. Ali je sto labodov, ki plava po neki reki, belih? Ali so potem vsi labodi beli?
3. Za primerjavo. Če se sto pripadnikov neke generacije oblači tako in tako ali poslušata takšno in takšno glasbo, ali lahko sklepamo, da to velja za celotno generacijo?
4. Ali so bila potem naša sklepanja dobra? Kaj mislite, kaj vse moramo upoštevati, da so sklepanja, kjer iz posameznih značilnosti ali primerov sklepamo na določene zakonitosti, dobra? Itd. ipd.

Drugo gradivo

- Državlanska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred (ur. dr. J. Justin); pogl. *Generacije in kulture*.
- Milharčič-Hladnik, Mirjam: Državlanska vzgoja in etika; učbenik za 8. razred devetletne osn. šole; pogl. *Generacije in kulture*.
- Državlanska vzgoja in etika; delovni zvezek za 8. razred (ur. dr. J. Justin);

	pogl. <i>Generacije in kulture</i> .
Internetni / knjižni kotiček za učence	<ul style="list-style-type: none"> - Childrens Music Web, http://www.childrensmusic.org/ (24.6.2008) - Music Across Generations, http://www.trinity.edu/mkearl/socpsy03/erarhythms_files/v3_document.htm (24.6.2008) - Creating Music, http://www.creatingmusic.com/ (24.6.2008) - Music Education Online, http://www.childrensmusicworkshop.com/ (24.6.2008) - Childrens Music network, http://www.cmnonline.org/ (24.6.2008) - Classics for Kids, http://www.classicsforkids.com/shows/collections.asp (24.6.2008) - Music Periods, http://www.dsokids.com/2001/dso.asp?PageID=460 (24.6.2008) - Music Through Ages, http://library.thinkquest.org/06aug/02379/ (24.6.2008) - http://www.youtube.com/ (24.6.2008) - http://www.mininova.org/ (24.6.2008)
Internetni / knjižni kotiček za učitelje	<ul style="list-style-type: none"> - Music Web, http://www.music-web.org/ (24.6.2008) - Music Across Generations, http://www.trinity.edu/mkearl/socpsy03/erarhythms_files/v3_document.htm (24.6.2008) - Music At School, http://www.musicatschool.co.uk/ (24.6.2008) - Songs for Teaching, http://www.songsforteaching.com/ (24.6.2008) - Music, http://library.thinkquest.org/C0113187/ (24.6.2008) - The Symphony, http://library.thinkquest.org/22673/ (24.6.2008) - Music History, http://library.thinkquest.org/15413/history/music-history.htm (24.6.2008)